

УДК 342.72

В.О. СЕРЬОГІН, канд. юрид. наук, доц.,
Харківський національний університет внутрішніх справ

ПРАЙВЕСІ У США: ПОЛІТИКО-ПРАВОВА ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Ключові слова: права людини в США, зміст і обсяг прав людини, прайвесі, недоторканність приватного життя

Кожне з основних прав людини має власну історію та внутрішню логіку становлення й розвитку, особливий «національний колорит» і навіть «батьківщину». Для права на недоторканність приватного життя (прайвесі) такою «батьківщиною» є Сполучені Штати Америки. Загально визнаним є той факт, що саме в цій країні, побудованій на ліберальних цінностях свободи і людської гідності, прайвесі вперше отримала наукове обґрунтування та юридичний захист. Проте у вітчизняній юридичній науці зарубіжний, у тому числі й американський, досвід формування і юридичного захисту прайвесі залишається поза увагою дослідників. У пострадянській державознавчій різних аспектів теорії й практики захисту права на недоторканність приватного життя торкались у своїх працях Н.Г. Беляєва, Г.О. Мітцукова, І.Л. Петрухін, В.С. Сивухін, Е.О. Цадикова та ін., проте рівень порівняльно-правового опрацювання даної проблематики досі не відповідає вимогам сьогодення. Означені фактори визначають актуальність даної статті, її теоретичну та практичну значущість.

Тому метою даної статті є з'ясування еволюції політико-правових поглядів, законодавства та правозастосовчої практики щодо прайвесі у США, особливостей законодавчого закріплення даного права та ролі різних джерел права у загальному механізмі його забезпечення. Досягнення означеної мети є можливим при використанні порівняльно-правового, історико-правового, формально-юридичного (догматичного) та системно-структурного методів дослідження. Новизна даної статті поля-

гає у тому, що в ній уперше у вітчизняній юридичній науці визначаються основні етапи формування прайвесі як політико-правового феномену в США, здійснюється характеристика федерального законодавства у даній сфері та робиться висновок про вирішальний вплив судової практики на зміст і обсяг недоторканності приватного життя в цій країні.

Пристаючи до висвітлення теми, зауважимо, що чимало юридичних (легальних) понять, на кшталт поняття права власності чи договору, були сформульовані сотні років тому і сьогодні добре закріплені в законодавстві. Навпаки, право на охорону сфери приватного життя тільки нещодавно отримало юридичне (легальне) визнання, а відповідна галузь законодавства досі розвивається. Загально визнано, що першою публікацією, яка захищала приватність, була стаття С. Уоррена і Л. Брандейса «Право на прайвесі», опублікована в журналі «Harvard law review» у 1890 р. [1]. Однак, кодифікація принципів законодавства про прайвесі розпочалася тільки у 1960 р., коли було опубліковано працю В. Проссера «Прайвесі» [2].

Ранні випадки втручання у приватне життя можна було розглядати як порушення певних кордонів, напад чи підслуховування. Частково причини затримки визнання приватності як фундаментального права полягали в тому, що найсучасніші вторгнення у приватне життя здійснюються з використанням новітніх технологій (наприклад, перехоплення телефонних розмов, мікрофони та електронні посилювачі для підслуховування, фото і відеокамери, комп'ютери для збирання, знаходження та зберігання інформації тощо). До того часу, коли були винайдені такі технології, можна було бути досить упевненим у тому, що бесіди у приватній обстановці (наприклад, у будинку певної особи чи в її офісі) не можна було почути іншими людьми. Перед винаходом комп'ютерних баз даних можна було втрутитися у приватність декількох осіб, збираючи особисту інформацію з інтерв'ю чи комерційних угод, але трудомісткий процес збору такої інформації позбавляв можливості шкодити значній кількості жертв. Далі, зберігання такої інформації на паперових носіях у

приміщеннях заважало використанню інформації на шкоду жертвам просто через дезорганізованість збирання інформації.

Поширена фраза про право «бути залишеним у спокої» (англ. «to be let alone») має тривалу історію. Ще у 1834 р. американський Верховний суд згадував, що «відповідач має право наполягати, щоб його залишили у спокої доти, доки не буде доведено, що він порушив права іншого» [3]. Фраза «бути залишеним у спокої» також з'явилася в підручнику з правознавства [4], як покладання обов'язку «не завдати рани», наприклад, шляхом образи дією. Цей аргумент був розширений Уорреном і Брандейсом у їхній відомій юридичній статті, згаданій вище. У подальшому, Брандейс використав фразу «право бути залишеним у спокої» у своєму запереченні у справі *Olmstead v. U.S.* – першому випадку перехоплення повідомлень, розглянутому Верховним судом [5]. «Право бути залишеним у спокої» є найкоротшим визначенням права на приватність, хоча у численних рішеннях американського Верховного суду ця фраза доповнювалася, аби бути пов'язаною з попередженням вторгнень у приватну сферу з боку уряду (держави).

Процес визнання прайвесеі як одного з конституційних прав особи був тривалим і важким. Проблема прайвесеі виникала у різному контексті, коли уряд намагався обмежувати свободу вибору своїх громадян у різних сферах, як-то вирішення подружжям питання про контрацепцію чи аборт, про виховання й освіти дітей тощо. Окремі прояви прайвесеі дискутувалися у зв'язку із захистом громадян від свавілля поліції в межах кримінального судочинства, наприклад, проблема проведення обшуків і вилучення майна. У контексті попередження безпідставного втручання у приватне життя з боку урядових установ суддя Верховного суду Л. Брандейс заявляв: «Автори американської Конституції передбачали право особи бути залишеним у спокої – найбільш всеосяжне й цінне для цивілізованої людини. Аби захистити це право, кожне незаконне втручання уряду у приватне життя індивідуума, незалежно від того, які засоби при цьому використовувалися, слід вважати по-

рушенням Четвертої поправки» [5].

Мудрість, що містилася в наведеній вище окремій думці судді Брандейса, багато років не застосовувалася. Проте згодом «право бути залишеним у спокої» почало завойовувати прихильність більшості суддів Верховного суду. Так, у 1946 р., вирішуючи справу про відмову газети від виконання судової повістки, більшість суддів Верховного суду звернулася до цитування окремої думки судді Брандайса у справі *Olmstead v. U.S.*, назвавши її випадком створення «прецеденту захищеної приватності» [6]. У 1950 р., вирішуючи спір між двома солеварними компаніями та Федеральною Торговельною Комісією, Верховний суд зауважив: «Не треба тут досліджувати питання про те, чи має корпорація право на захист Четвертої поправки. Хоча «право бути залишеним у спокої – найбільш всеосяжне й цінне для цивілізованої людини» й обмежується обшуками й конфіскаціями та стосується випадків примусу в судовому процесі, але... корпорації не можуть наполягати на праві вести свої справи в таємниці. У той час як вони мають і повинні мати захист від незаконних вимог із боку публічних розслідувань, корпорації не можуть вимагати ніякої рівності з індивідуумами у забезпеченні права на прайвесеі» [7]. Ці слова суду викликають особливий інтерес, оскільки на момент розгляду цієї справи Верховний суд офіційно ще не визнавав «право бути залишеним у спокої» як право, що належить індивідуумам. Очевидно, судді просто передбачали існування цього права.

У 1966 р. у рішенні по справі про судовий наказ щодо передачі заарештованого до суду, більшість суддів згадувала, що Четверта і П'ята поправки стоять «на захисті вельми різноманітних конституційних цінностей, що відображають піклування нашого суспільства про кожного індивідуума бути залишеним у спокої». Однак у цьому випадку Суд вже не супроводжував своє рішення жодними посиленнями до більш ранніх випадків використання «права бути залишеним у спокої» [8].

Нарешті, у 1967 р. суд дизаював своє рішення по справі *Olmstead v. U.S.* і вирішив, що фіксація поліцією розмови, яка відбувала-

ся через таксофон, була порушенням Четвертої поправки, оскільки особа мала обгрунтоване очікування на приватність у кабіні таксофона [9]. Можливо, Суду було незручно повністю змінювати свою попередню позицію у справі *Olmstead v. U.S.*, тому він обмежився констатацією того, що «право бути залишеним у спокої», про яке йшлося і в статті Уоррена та Брандейса 1890 р., і в особливій думці Брандейса у справі *Olmstead v. U.S.*, стосується тотожної проблеми.

Протягом наступних 18 років після справи *Katz v. U.S.* було винесено 32 рішення американського Верховного суду, включаючи відповідні особливі думки, котрі згадували «право бути залишеним у спокої». Наприклад, у 1969 р. Суд постановив, що володіння матеріалами непристойного змісту у власному будинку не є злочином [10]. У 1972 р. Суд скасував закон штату, котрий забороняв поширення протизапліднювальних засобів особам, які не перебувають у шлюбі [11]. У 1985 р. Суд постановив, що відновлення хірургічного свідцтва було необгрунтованим [12].

Отже, на сьогодні право на недоторканність приватного життя (прайвесі) розглядається як одне з конституційних прав особи, хоча воно спеціально й не згадується в американській Конституції 1787 р., а Верховний суд США визнав його існування в обмеженому обсязі. Американським дослідникам і суддям Верховного суду вдалося вивести це право зі змісту кількох поправок до Конституції – так званого Білля про права, аргументуючи свою позицію тим, що певні ідеї «батьків-засновників» американської конституції не отримали чіткого закріплення у вигляді спеціальних статей чи норм, а виявилися «розчиненими» у загальному тексті. На думку прибічників прайвесі, це право логічно випливає зі змісту Першої, Третьої, Четвертої і П'ятої поправок до Конституції США, якщо тлумачити їх системно.

Зокрема, Перша поправка проголошує: «Конгрес не повинен видавати закони..., що обмежують свободу слова... або право людей на мирні зібрання» [13, с.340]. Верховний суд говорить, що ця поправка гарантує право вільної асоціації індивідуумів і право прайвесі

для груп. Обмеження щодо місць для зустрічей є вимогою фізичного прайвесі; обмеження доступу до списків членів об'єднання є вимогою інформаційного прайвесі.

Концепція фізичного прайвесі житла особи відображена у Третій поправці до Конституції: «Жоден солдат не повинен у мирний час бути розквартирований у будь-якій домівці без згоди хазяїна, а у воєнний час інакше як у порядку, передбаченому законом» [13, с.340].

Норми щодо прайвесі Третьої поправки є співзвучними положенням про прайвесі Четвертої поправки. Стосовно фізичного прайвесі Четверта поправка говорить: «Право людей на недоторканність їхньої особи, житла, паперів... від необгрунтованих обшуків і вилучень не повинно порушуватися і жоден ордер не може бути виданий без вірогідної причини... зокрема без опису місця обшуку й осіб та речей, що підлягають вилученню». Четверта поправка з часів розгляду справи *Katz v. United States* [9] передбачає право на «обгрунтоване очікування прайвесі» (*reasonable expectation of privacy*). Аби потрапити під захист Четвертої поправки особа повинна демонструвати «дійсне (суб'єктивне) очікування прайвесі й... це очікування має бути таким, яке суспільство готове визнати «розумним».

П'ята поправка до Конституції США проголошує: «Жодна людина не може... бути примушена у кримінальній справі свідчити проти самого себе» [13, с.340]. «Особиста гідність і цілісність, обидва нерозривно пов'язані зі здатністю охороняти інформацію про себе від інших, знищуються, коли держава дозволяється використовувати тактики, що мають на меті змусити говорити проти себе проти власної волі» [14, с.148].

Верховний суд також постановив, що «право на прайвесі», виведене з Чотирнадцятої поправки до Конституції, обмежує втручання уряду в автономний процес прийняття рішень, які стосуються контролю над народжуваністю й абортів.

Оскільки прайвесі – це право, яке з'явилося відносно недавно, обговорення приватності зводиться, як правило, до переліку прикладів, де це право було визнано, замість самого визначення. Прайвесі може розглядатися у двох

різних аспектах: сутність (юридична природа) цього права та його джерела (наприклад, прецедентне право, закони, конституція).

В. Проссер, у своїй статті та в Перегляді судових рішень у §§ 652A-652I, розрізняє чотири основних види порушень права на прайвесі:

1. Необґрунтоване вторгнення в усамітнення іншого, наприклад, фізичне вторгнення в домашнє життя людини (наприклад, небажаний вхід, спостереження за вікном через бінокль чи камеру, сторонній телефонний дзвінок), пошук портмоне чи гаманця людини, отримання фінансових даних (наприклад, щодо стану банківського рахунку) без згоди особи тощо.

2. Привласнення (протиправне використання) імені особи чи схожості з ним на ярлику виробу або в рекламі виробу чи організації. Таке поняття – «право на публічність» має місце у перегляді рішень щодо недобросовісної конкуренції. Відмінність полягає у тому, що прайвесі захищає особу від «рани особистим почуттям», тоді як право публічності захищає проти неправомірної комерційної експлуатації імені людини.

3. Опублікування приватних фактів, наприклад даних щодо сплати податку на доходи, сексуальних відносин, особистих листів, сімейних чвар, лікування, фотографій людини у її помешканні тощо.

4. Публікації, що представляють особу в неправдивому світлі, що є подібним до наклепу. Успішна дія наклепу вимагає, щоб інформація була брехливою. Щодо приватності інформація загалом є правдивою, але створює викривлене враження про позивача [2, с.421–423].

Серед перелічених найбільш поширеними в судовій практиці США є справи щодо другого виду посягань на прайвесі. Водночас слід мати на увазі, що на додаток до цих чотирьох «чистих» видів, жертва може виявитися під впливом інших правопорушень, як-то навмисне спричинення емоційних страждань, образа дією чи зловживання.

Законодавчі акти, прийняті у штатах та на федеральному рівні забороняють посягання на прайвесі й обмежують доступ до інформації про особисте життя особи. Законодавст-

вом передбачаються засоби судового захисту прайвесі у формі накладення судової заборони чи грошової компенсації.

Федеральний закон про прайвесі 1974 р. [15] передбачає порядок сповіщення про існування систем збору інформації особистого характеру, що здійснюється федеральними відомствами. Закон також дозволяє фізичним особам витребувати свої персональні справи, контролювати передачу інформації іншим федеральним відомствам і вимагати від відомств, які передають інформацію, аби вони зберігали реєстраційні записи про таку передачу. Положення даного Закону застосовуються до такої інформації, як зміст банківських документів, податкових декларацій, а також до результатів спостережень, здійснених за допомогою електронних засобів.

Закон про прайвесі невід'ємний від Закону про свободу інформації 1966 р. [16] і застосовується тільки в органічному зв'язку з останнім. Сутність цього Закону полягає у повній відкритості для громадян усіх документів органів федерального уряду за виключенням тих випадків, котрі передбачені в самому Законі. Після того, як у 1974 р. було прийнято Закон про прайвесі, до Закону про свободу інформації було внесено зміни, якими доповнено перелік інформації, що не може бути надана третім особам. Зокрема, ці обмеження стосуються інформації, зібраної державними установами про освіту, фінансове становище, історію хвороби, кримінальне чи трудове минуле приватних осіб.

Ще одним важливим законом, що стоїть на сторожі приватного життя в США, є Закон про прайвесі електронних комунікацій 1986 р. [17]. У цьому Законі, зокрема, встановлено, що бездротовий голосовий зв'язок перебуває під захистом Четвертої поправки у тій самій мірі, що й наземні комунікації. Згідно з названим Законом, повідомлення, що передаються через Інтернет, поділяються на «суспільно доступні», «частково приватні» і «приватні». Наприклад, повідомлення, що надсилається до електронного журналу, чи будь-який запит, що передається через Інтернет, можуть бути прочитані іншою особою і це не вважатиметься протизаконною дією.

Якщо повідомлення містило пароль і було передане через лінії чату, то цей вид повідомлень буде класифікуватися як «частково приватний». Знов-таки, якщо повідомлення, що містить пароль, було поширене, то це не буде протизаконно. Якщо ж повідомлення передавалося електронною поштою, то воно розцінюється як «приватне».

Однак цей закон містить три важливих доповнення. По-перше, провайдер може переглядати приватні повідомлення, що передаються електронною поштою, якщо підозрює, що відправник вживає заходів із метою завдати шкоди системі або іншому користувачеві. Проте свавільний перегляд електронної пошти заборонений. По-друге, провайдер може легально переглядати й відкривати приватні електронні листи (e-mail), якщо будь-хто з учасників листування надав згоду на перегляд його листування. Чимало комерційних компаній-провайдерів уже включили пункт добровільної згоди на перегляд електронної пошти до своїх контрактів і пропонують їх новим клієнтам. І по-третє, якщо система електронної пошти належить роботодавцеві, то він має право переглядати зміст електронної пошти своїх працівників, котру вони пересилають через цю систему. Звідси випливає, що робота за наймом не є «приватним життям».

Недоторканність приватного життя охороняється також галузевим законодавством, зокрема:

- таємне перехоплення бесід у будинку чи прослуховування номерів у готелі розглядається як злочин (див. напр., N.Y. Penal §§ 250.00, 250.05);

- кожний має право на охорону сфер приватного життя щодо змісту конвертів, які пересилаються через «first-class U.S. Mail» (18 USC § 1702; 39 USC § 3623);

- кожний має право на охорону сфер приватного життя щодо змісту телефонних розмов, телеграфних повідомлень та електронної пошти (18 USC § 2510);

- кожний має право на охорону сфер приватного життя щодо змісту радіоповідомлень (47 USC § 605);

- федеральні кошти не надаються тим освітнім закладам, котрі не забезпечують

конфіденційність баз даних про студентів і тим самим ставлять під загрозу їхнє прайвесі (20 USC § 1232g);

- документи чи відеозаписи щодо продажу чи оренди майна є конфіденційними (18 USC § 2710);

- зміст електронної пошти у публічних системах є конфіденційним (18 USC § 2702 (a));

- банківські бази даних є конфіденційними (12 USC § 3401);

- бази даних щодо користувачів бібліотек є конфіденційними у деяких штатах, наприклад у штаті Нью-Йорк [18].

Окремі випадки прайвесі включено до правил професійної етики (зокрема лікарська таємниця, таємниця сповіді чи адвокатська таємниця), які разом із кримінально-процесуальним законодавством захищають відповідні відомості від оприлюднення. Порушення такої конфіденційності може бути визнано правопорушенням (наприклад, у справі *Humphers v. First Interstate Bank of Oregon* [19], коли лікар порушив таємницю всиновлення, допомагаючи дівчині знайти справжню матір). Порушення відповідної таємниці, що охороняється законом, може також стати підставою для відкликання професійної ліцензії.

Водночас усі види комерційної діяльності не мають права на охорону сфер особистого життя [2, с.408–409; 20; 21]. Законодавство про прайвесі стосується тільки окремої людини. Однак комерційна діяльність має права, аналогічні праву на прайвесі. Наприклад, корпоративне (промислове) шпигунство може переслідуватися за законом як незаконне набуття комерційної таємниці (Restatement (Third) Unfair Competition § 43, 1995). Крім того, Закон про торгові марки передбачає, що бізнес може мати власні торговельні марки і перешкоджати іншим використовувати ту ж саму назву (марку), принаймні на території діяльності володаря цієї марки. Цікаво, що конфіденційну ділову інформацію у США розглядають як майнове право, тоді як конфіденційну особисту інформацію – ні.

Фахівці в галузі прав людини наголошують на тому, що з початку XXI ст. ситуація із забезпеченням недоторканності приватного життя у США суттєво погіршилася. Значною

мірою це зумовлено набуттям чинності у 2001 р. Закону «Про об'єднання і зміцнення Америки та забезпечення відповідних інструментів, необхідних для попередження й унеможливлення тероризму» (скорочено – Патріотичний Акт або USAPA) [22]. Цим документом запроваджено низку законодавчих змін, котрі значно збільшили повноваження правоохоронних органів США щодо спостереження за поведінкою громадян та її фіксації за відсутності адекватної системи «стримувань і противаг», яка могла б захистити громадянські права і свободи американців.

USAPA став відповіддю на терористичні атаки 11.09.2001 р. Незважаючи на те, що цей документ вносив зміни до більш як 15 найважливіших законів (у тому числі до законів «Про громадянство та імміграцію», «Про контроль за відмиванням грошей», «Про фінансове прайвесі», «Про банківську таємницю», «Про прайвесі електронних комунікацій» та ін.) він був прийнятий дуже поспішливо, після невеликих дебатів. Акт розширює можливості правоохоронних органів встановлювати реєстратори, підслуховуючі пристрої, які фіксують телефонні номери на певній телефонній лінії, роблять записи вхідної та вихідної інформації тощо. Наприклад, законодавці дозволили спецслужбам використовувати в мережі Інтернет так звані «реєструючі пристрої» (pen register devices). За названим законом для цього навіть не потрібна санкція суду – за умови, що відслідковується лише «адресна інформація», а не зміст листів. Крім того, цей документ розширює можливості уряду отримувати доступ до персональної фінансової інформації та досліджувати її без будь-якої підозри особи у вчиненні злочину, а лише для того, щоб підтвердити достовірність цієї інформації та доцільність для використання у подальшому розслідуванні кримінальної справи.

Проведене дослідження дає змогу зробити так і висновки:

1. Прайвесі у США на початковому етапі (кінець XIX – початок XX ст.) сформувався як наукова концепція («право бути залишеним у спокої»), що згодом була сприйнята суддівським корпусом і запроваджена у пра-

возагостовчу діяльність.

2. Виходячи з особливостей процесу формування прайвесі у США, провідну роль в об'єктивації даного права відіграла прецедентна практика американських судів, починаючи з окремої думки судді Брандейса у справі *Olmstead v. U.S.* (1928 р.). При цьому сам процес визнання прайвесі судовою практикою США був тривалим і зайняв майже 40 років – від справи *Olmstead v. U.S.* (1928 р.) до *Katz v. U.S.* (1967 р.).

3. Починаючи зі справи *Katz v. U.S.* до теперішнього часу судами США прийнято декілька десятків рішень прецедентного характеру, за допомогою яких продовжується конкретизація змісту та обсягу прайвесі з урахуванням швидкоплинних змін у суспільному розвитку.

4. У законодавстві США прайвесі отримало безпосереднє закріплення у 1974 р., однак і досі єдиного, кодифікованого документу в даній сфері в цій країні не існує; натомість діє низка законодавчих актів галузевого характеру, спрямованих забезпечити прайвесі у конкретних сферах діяльності установ та організацій публічного і приватного секторів.

5. Після подій 11 вересня 2001 р. ситуація із забезпеченням прайвесі у США неухильно погіршується. Найбільш загрозливою є ситуація у сфері перехоплення комунікацій та відоспостереження.

Більш глибоке дослідження галузевого законодавства США щодо прайвесі та його порівняння з іншими зарубіжними аналогами є перспективним напрямком подальших досліджень у даній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Warren S. D. The right to privacy / S. D. Warren., L. D. Brandeis // Harvard law review. – 1890. – Vol. 4. – P. 193–220.
2. Prosser W. Privacy / W. Prosser // California law journal. – 1960. – Vol. 48 (2). – P. 383–423.
3. *Wheaton v. Peters*, 33 U.S. (Pet. 8) 591 (1834).
4. Cooley T.M. A Treatise on the Law of Torts 29 (2d ed. 1888).
5. *Olmstead v. U.S.*, 277 U.S. 438, 478 (1928).

6. Oklahoma Press Pub. Co. v. Walling, 327 U.S. 186, 204, n.30 (1946).
7. U.S. v. Morton Salt Co., 338 U.S. 632, 651-52 (1949).
8. Teahan v. U.S., 382 U.S. 406, 416 (1966).
9. Katz v. U.S., 389 U.S. 347, 350 (1967).
10. Stanley v. Georgia, 394 U.S. 557, 564 (1969).
11. Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438, 454 (1972).
12. Winston v. Lee, 470 U.S. 753, 758 (1985).
13. Конституція Сполучених Штатів Америки від 17 вересня 1787 р. // Конституції зарубіжних країн / [авт.-упоряд. В. О. Серьогін, Ю. М. Коломієць, О. В. Марцеляк та ін.] ; за заг. ред. В. О. Серьогіна. – Х. : ФІНН, 2009. – С. 333–345.
14. Berger M. The unprivileged status of the Fifth Amendment privilege / M. Berger // American criminal law review. – 1978. – Vol. 191. – P. 148-222.
15. Privacy Act of 1974, 5 U.S.C. § 552a.
16. The Federal Freedom of Information Act (FOIA) of 1966, 5 U.S.C. § 552.
17. Electronic Communications Privacy Act (ECPA) of 1986, 18 U.S.C. §2510.
18. N.Y. CPLR § 4509; Quad/Graphics, Inc. v. Southern Adirondack Library Sys., 664 N.Y.S.2d 225 (N.Y. Sup.Ct. 30 Sep 1997).
19. Humphers v. First Interstate Bank of Oregon. 696 P.2d 527 (Or. 1985).
20. California Bankers Ass'n v. Schultz, 416 U.S. 21, 65 (1974).
21. U.S. v. Morton Salt Co., 338 U.S. 632, 652 (1950).
22. Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act (USA PATRIOT Act) of 2001, Public Law № 107-56 (H.R. 3162).

Серьогін В. О. Прайвесі у США: політико-правова теорія і практика / В. О. Серьогін // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 891–897 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11cvotip.pdf>

Здійснено спробу системної, розгорнутої характеристики змісту й обсягу права на недоторканність приватного життя (прайвесі) як одного з основних прав людини і громадянина у США. Зроблено висновок, що формування даного права в США розпочалося зі сприйняття відповідної наукової концепції судьями та втілення її у прецедентну практику американських судів. З'ясовано, що законодавство США про прайвесі перебуває у некодифікованому вигляді, а стан дотримання даного права після 2001 р. неухильно погіршується.

***

Серегин В.А. Прайвесі в США: політико-правова теорія і практика

Предпринята попытка системной, развернутой характеристики содержания и объема права на неприкосновенность частной жизни (прайвесі) как одного из основных прав человека и гражданина в США. Сделан вывод, что формирование данного права в США началось с восприятия соответствующей научной концепции судьями и воплощения ее в прецедентной практике американских судов. Выяснено, что законодательство США о прайвесі находится в некодифицированном виде, а состояние соблюдения данного права после 2001 г. неуклонно ухудшается.

***

Seryogin V.A. Private Immunity in the USA: the political Legal Theory and Practice

An attempt of the system, developed description of the content and scope of the right to inviolability of private life (privacy) as a fundamental rights of human and citizen in USA. It was concluded that the formation of this right in the U.S. began with the perception of the appropriate scientific concepts by judges and implementation it's in the case-law of U.S. courts. Found that U.S. law on privacy is in uncodified conditions and compliance of this right after 2001 is steadily deteriorating.